

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Економічний факультет

Кафедра підприємництва, торгівлі та прикладної економіки

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КЛІРИНГОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

Каталог 3 вибіркових дисциплін

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
Галузь знань 07 Управління та адміністрування
Спеціальність 076 Підприємництво та торгівля
ОПП Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 5 від 22 грудня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2024-2025 н.р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Клірингова діяльність
Викладач (-і)	Романюк Тарас Михайлович к.е.н., доц. кафедри підприємництва, торгівлі та прикладної економіки
Контактний телефон викладача	+380993242939
Е-mail викладача	taras.romaniuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний, заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку консультацій, розміщеному на сайті кафедри https://kptpe.pnu.edu.ua/hrafik-provedennia-konsultatsij/
2. Анотація до навчальної дисципліни	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
Метою навчальної дисципліни “Клірингова діяльність” є розкриття теоретичних, методичних та практичних аспектів здійснення клірингової та розрахункової діяльності на ринку цінних паперів. Основні завдання курсу полягають у розкритті наступних проблем: • понятійний апарат, документи, що регламентують клірингову діяльність, учасники клірингу та порядок їх взаємодії; • документальне оформлення взяття на облік учасників клірингу, характеристика видів обліку учасників клірингу особою, що здійснює кліринг, реєстр учасників клірингу, що ведеться особою, яка здійснює кліринг, складові системи обліку особи, що здійснює кліринг; • кваліфікаційні вимоги та поєднання клірингової діяльності, вимоги до комплексу внутрішніх документів клірингової установи, показники діяльності Розрахункового центру. Після вивчення дисципліни студент повинен знати: сутність договорів про надання клірингових послуг з фондовою біржею; про проведення грошових розрахунків за результатами клірингу з Розрахунковим центром. На підставі отриманих знань студент повинен уміти: здійснити взяття на облік учасників клірингу; організувати облік учасників клірингу; підготувати внутрішні документи клірингової установи: правила провадження клірингової діяльності, регламент провадження клірингової діяльності, правила кліринг	
4. Компетентності	
Інтегральна компетентність ІК 1. Здатність розв’язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємницької, торговельної та біржової діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких, торговельних, біржових структур і характеризується комплексністю та невизначеністю умов. Загальні компетентності	

ЗК 2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.

ЗК 10. Здатність діяти відповідально та свідомо.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК 1. Критичне осмислення теоретичних засад підприємницької, торговельної та біржової діяльності.

СК 9. Здатність до організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних і біржових структур.

5. Програмні результати навчання

ПРН 11. Демонструвати базові й структуровані знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності для подальшого використання на практиці.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	28
практичні заняття	32
самостійна робота	120

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
5	076 Підприємство, торгівля та біржова діяльність	3	вибірковий

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.					
	Денна форма навчання			Заочна форма навчання		
	лекції ї	семіна рські заняття	самостій на робота	лекції ї	Семіна рські заняття	самостій на робота
Тема 1. Теоретичні основи клірингової діяльності	2	2	10			12
Тема 2. Клірингові установи та їх розвиток	2	2	10	2	2	12
Тема 3. Основні вимоги до здійснення клірингової діяльності	2	2	10	2	2	12
Тема 4. Ліцензування клірингової діяльності	2	2	10	2	2	12
Тема 5. Складання та подання адміністративних даних з питань клірингової діяльності	4	4	10	2		12
Тема 6. Пруденційний нагляд за кліринговою діяльністю	4	2	10			12
Тема 7. Клірингові послуги розрахункового центру з обслуговування договорів на фінансових ринках	4	4	10			12

Тема 8. Ризики клірингу і розрахункової діяльності	4	2	10			12
Тема 9. Фрагментарне нормативне регулювання клірингу та розрахункової діяльності	4	2	10			12
Захист ІНДЗ		10	30			58
Усього годин	28	32	120	8	6	166
7. Система оцінювання навчальної дисципліни						
Загальна система оцінювання курсу	100 балів – (100 балів протягом семестру)					
	Поточне тестування та самостійна робота			Сума балів з навчальної дисципліни		
	Модуль 1		Модуль 2			
	Змістовий модуль 1 поточний контроль	Змістовий модуль 2 Самостійна робота	Змістовий модуль 3 Індивідуальне завдання			
	Теми 1-14	Теми 1-14	Теми 1-14			
	30	20	50			
100			100			
Практичні заняття	Поточні оцінки 2, 3, 4, 5, які можуть отримати під час практичних занять сумуються і розраховується середнє арифметичне (із заокругленням до десятих). Середній бал за поточний контроль переводиться у 30 бальну шкалу.					
Самостійна робота	Студент опрацьовує питання, що призначені для самостійного вивчення і для контролю проходить тестування в системі дистанційного навчання (дві спроби – кращий результат). Максимальна оцінка за тестування становить 20 балів.					
Вимоги до письмової роботи	Вивчення дисципліни передбачає обов'язкове виконання індивідуального завдання. Індивідуальні науково-дослідні завдання (ІНДЗ) виконується у вигляді презентації до 5 слайдів з вказанням назви завдання, шифру групи та прізвища виконавця. Розподіл завдань здійснює викладач в межах групи або лекційного потоку (згідно порядкового номеру чи іншим способом (можна використати метод роботи в малих групах), координатор - староста. Оформляють ІНДЗ у вигляді презентації Power Point (захист відбувається на останньому практичному занятті, презентація надсилається викладачу на електронну пошту). Максимальна оцінка за ІНДЗ становить 50 балів.					
Умови допуску до підсумкового контролю	Студент повинен набрати не менше 25 балів у сумі за три змістові модулі: ЗМ 1. Поточний контроль (максимум 30 балів). ЗМ 2. Самостійна робота (максимум 10 балів). ЗМ 3. Індивідуальне завдання (максимум 10 балів). Якщо студент набрав менше 25 балів. Дозволяється, як виняток, з дозволу декана економічного факультету за заявою, погодженою з кафедрою теоретичної і прикладної економіки, одноразове виконання студентом додаткових видів робіт з навчальної дисципліни (відпрацювання пропущених занять, перескладання змістових модулів, виконання індивідуальних завдань тощо) для підвищення оцінок за змістові модулі.					
Підсумковий контроль	Залік (максимум 100 балів) виставляється автоматично за результатами семестрової роботи студента. (Див. «Загальна система					

	оцінювання курсу»). В умовах карантину ідентифікація здобувача вищої освіти відбувається з використанням програми ZOOM. Повторне складання заліку допускається не більше двох разів з кожної дисципліни: один раз викладачеві (талон №2) тестування в системі дистанційного навчання + презентація ІНДЗ, другий – комісії (талон №3) реалізується виключно у тестовій формі з використанням організаційно-технологічних процесів. Якщо студент не склав навчальну дисципліну за талоном 3, дозволяється повторне вивчення навчальної дисципліни впродовж наступного семестру (планується за рахунок власного часу студента і не фінансується з бюджетних коштів).
8. Політика навчальної дисципліни	
Студентам, які мають з навчальної дисципліни оцінку від 1 до 49, були недопущені або не з'явилися на екзамен, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість відповідно до графіку ліквідації академзаборгованості за встановленими правилами. Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/. Відвідання занять є важливою складовою навчання. Дозволяється вільне відвідування лекцій. Пропуски практичних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку на консультаціях, при цьому оцінка не ставиться, а нб округляється. Результати неформальної освіти можуть зараховуватись відповідно до Положення про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019).	
9. Рекомендована література	
Основна 1. Про затвердження Положення про клірингову діяльність URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0562-13#Text 2. Про затвердження Положення про порядок надання звітності про провадження клірингової діяльності до Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0144-14 3. Про затвердження Положення щодо пруденційних нормативів професійної діяльності на фондовому ринку та вимог до системи управління ризиками Допоміжна 1. Фондовий ринок: підручник : у 2 кн. — Кн. 1 / В.Д. Базилевич, В.М. Шелудько, В.В. Вірченко та ін. ; за ред. В.Д. Базилевича; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — К. : Знання, 2015. – 621 с. 2. О. В. Парандій Еволюція центральних контрагентів.// Формування ринкових відносин в Україні. – 2014. – № 1. – С. 142–148. 3. Мельник В.В. Правове регулювання депозитарної та клірингової діяльності в Україні : монографія. – Київ : Видавництво Ліра-К, 2019. – 256 с. Інформаційні ресурси 1. Сайт Розрахункового центру з обслуговування договорів на фінансових ринках https://settlement.com.ua/clearing-services/	

Доцент кафедри підприємництва, торгівлі та прикладної економіки
Романюк Тарас Михайлович